

دیوان حافظ شیرازی

جامه‌ی خوندل، خرابات معان

۴۰۰ غزل منتخب از دیوان حافظ

فارسی و آلمانی

ترجمه‌ی منظوم وینسنتس ریتر فون روزنتسوايگ

غزلیات فارسی، تصحیح و مقدمه: علی عبداللهی

دیوان حافظ

آغاز آشنایی آلمانی‌زبان‌ها با ادبیات فارسی به قرن هفدهم باز می‌گردد زمانی که پای اروپاییان به شرق باز شد (رهنما، ص ۲۰-۲۱). سعی در میان شاعران ایرانی، نخستین شاعری بود که آثارش به قلم آدم اولتاریوس^۱ در سال‌های ۱۶۵۴ و ۱۶۹۶ م ترجمه و منتشر شد (فرهنگ خاورشناسان، ج ۱، ص ۴۷۳-۴۷۴). سومین شاعری که پس از سعی و خیام اشعارش به آلمانی ترجمه شد، حافظ بود. این ترجمه در دو جلد تحت عنوان «دیوان محمد شمس‌الدین حافظ» در توینگن در سال ۱۸۱۲-۱۸۱۳ م به قلم یوزف فون هامر پورگشتال^۲ انتشار یافت (کاظمی، ص ۳۱؛ رجایی، ص ۳۴۱؛ رهنما، ص ۱۶؛ شیمل، حافظ و نقد حالش، ص ۵۳۰). هامر پورگشتال، در پژوهش درباره‌ی حافظ و ترجمه‌ی غزلیات او از شرح سودی بسنوی بهره گرفته بود (همان، ص ۵۳۱). اگرچه ترجمه‌ی

Auf, o Schenke, lass den Becher kreisen
 Und dann reiche mir ihn freundlich dar,
 Weil die Lieb', die anfangs leicht geschienen,
 Schwierigkeiten ohne Zahl gear.
 Hoffnung, dass der Ostwind endlich löse,
 Was an Duft in jenen Locken ruht,
 Mache, dass ob ihren krausen Ringen
 Jedes Herz beträufelt ward mit Blut.
 Färbe dir den Teppich bunt mit Weine,
 Wenn der Wirth, der alte, es dich heisst,
 Denn die Wege und den Lauf der Posten
 Kennt der Wand'rer, der so viel gereist.
 Geb' ich in des Seelenfreundes Hause
 Jemals wohl mich dem Genusse hin,
 Wenn die Glocke alle Augenblicke
 Klagend mahnet: «Lasst uns weiter zieh'n!»
 Finster ist die Nacht und bange Schrecken
 Birgt der Welle und des Wirbels Schoos:
 Die da leichtgeschürzt am Ufer weilen,
 Wie begriffen sie mein hartes Loos?
 Nur der Eigenwille gab am Ende
 All' mein Handeln üblem Rufe Preis:
 Bleibt wohl ein Geheimniss noch verborgen,
 Das zum Märchen wird in jedem Kreis?
 Wenn, Hafis, du dich nach Ruhe sehnest,
 So vergiss nicht, was die Lehre spricht:
 «Hast du einmal wen du liebst gefunden,
 Leiste auf die ganze Welt Verzicht!»

ein Rosensträußchen
 Ost,
 deines Gartenstaubes
 mir zum Trost!
 von Dschem's Gelage
 glücklich immerdar,
 in Eurem Kreis gleich nimmer

الایا ایہا الساقی اذ کاساً وناولہا
 کہ عشق آسان نمود اولی افاقد کلہما
 بیوی نافذی کا خرصب سماران طرہ بچیا
 زتاب جھد شکیںش خون افاد در لہا
 شب تار یک بیہ موج و گردابی خیرین بلبل
 کجا دہند حال ما بسکاران حلما
 مرد و نسرل جان با صبح عین شمس چن ہر دم
 جس فن یاد میدارد کہ بر بندید محلما
 بی سجادہ رنگین کن گنست پیران گوید
 کہ سالک بیخبر نبود ز راہ و بر نہر لہما
 ہمہ کارم ز خود کامی بد نامی کشید آخر
 نہان کے ماندن ز کئی دست محفلما
 حضور کی کرہمی خوابی ازوغایب شو حط
 مئی تاملق من تہوی دع اللہیا و لہما